

بنام خداوند جان و خرد

از زُون گُشون تا پا گُشون

آیین‌های نمایشی ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری

www.ketab.ir

پژوهش و نگارش:

بهنوش بُساک کاظمی

سرشناسه	: بساک کاظمی، بهنوش
عنوان و نام پدیدآور	: از ژون گشون تا پا گشون: (آیین‌های نمایشی ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری) / پژوهش و نگارش بهنوش بساک کاظمی.
مشخصات نشر	: اهواز: تر آوا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۷-۵۱۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان دیگر	: آیین‌های نمایشی ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری.
موضوع	: بختیاری -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
موضوع	: Bakhtiari (Iranian people) -- Social life and customs
موضوع	: بختیاری -- فرهنگ عامه
موضوع	: بختیاری -- ایران -- چهارمحال و بختیاری -- آداب و رسوم
موضوع	: -- Iran -- Chaharmahal va Bakhtiari Marriage customs and rites
رده بندی کنگره	: DSR۷۲
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۹۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۷۶۴۹۵

نام کتاب: از ژون گشون تا پا گشون
 آیین‌های نمایشی ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری
 پژوهش و نگارش: بهنوش بساک کاظمی
 (bosakkazemi@gmail.com)
 طراح جلد: فرناز امید
 ناشر: تر آوا
 شماره نشر: ۶۶۶
 نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۷-۵۱۸-۲
 قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

نشر تر آوا: اهواز - کیانپارس - خیابان نهم غربی - پلاک ۱۲۸
 نمابر: ۰۹۱۶۱۱۳۶۷۸۵ همراه: ۰۶۱۳۳۹۰۳۷۱۴

Taravapublication@yahoo.com

www.tarava.com فروشگاه اینترنتی

@taravapub

حق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۷
فصل اول: آیین کهن ازدواج	۹
آیین کهن	۱۳
کاوش‌های باستان‌شناسی	۱۴
پیدایش کشاورزی	۱۴
هزاره پنجم تا سوم پیش از میلاد	۱۵
عصر آهن	۱۵
هزاره دوم پیش از میلاد	۱۶
پارسوماش و انشان	۱۶
فصل دوم: انواع ازدواج	۲۳
بخش اول: نگاهی به ازدواج در جاهای مختلف دنیا	۲۵
تعریف ازدواج:	۲۵
انواع ازدواج	۲۵
رسوم عشق‌ورزی	۲۷
نمونه‌های ازدواج آمریکایی	۲۹
بخش دوم: انواع ازدواج در بختیاری	۴۷
ازدواج ناف برون	۴۷
ازدواج خون بس	۴۸
ازدواج گا به گا:	۴۹
ازدواج فامیلی:	۵۱
ازدواج هم بهری:	۵۱
ازدواج ممنوعه	۵۲
فصل سوم: آیین‌های نمایشی	۵۳
بخش اول: آیین‌های نمایشی ازدواج در قوم بختیاری	۵۵
آیین‌های نمایشی ازدواج در بختیاری	۵۷

۵۵	زون گشون.....
۵۸	بلکه بندون.....
۵۸	دست بوسون:.....
۶۳	اوزی.....
۶۵	جاهاز برون.....
۶۶	حنابندون.....
۶۷	عروسی.....
۷۰	کمر بستن.....
۷۳	گرزنون.....
۷۵	قربانی کردن گوسفند.....
۷۶	روگشون.....
۷۸	پاگشون.....
۷۸	دوالالی:.....
۸۱	بخش دوم: آیین‌های نمایشی پیرامون عروسی در دیگر اقوام ایرانی.....
۹۱	فصل چهارم: آشنایی با چند واژه و اصطلاح آکادمیک.....
۹۳	مردم شناسی.....
۹۳	کارکردگرایی.....
۹۶	هنر نمایش.....
۹۷	آیین.....
۹۸	فرم نمایشی.....
۹۸	نمایش‌های دیداری.....
۹۹	نمایش‌های شنیداری.....
۹۹	آیین‌های نمایشی.....
۱۰۳	منابع:.....

پیشگفتار

هدف اصلی نگارش این کتاب بررسی آیین‌های نمایشی سنتی بختیاری‌های ایران از منظر انسان‌شناسی است یافته‌ها نشان می‌دهد که سرزمین کنونی بختیاری هزاران سال است که سکونت‌گاه گروه‌های مختلف انسانی می‌باشد. شواهد گوناگون نشان می‌دهد که سرزمین باستانی قوم لر ده‌ها هزار سال پیش، مسکونی بوده است. بختیاری‌ها یکی از اقوام ایرانی ساکن غرب و جنوب غرب ایران به شمار می‌آیند. بختیاری‌ها به گویش بختیاری که یکی از گویش‌های زبان لری است تکلم می‌کنند اگرچه در دهه‌های آغازین قرن حاضر گروه‌های بسیاری از قوم بختیاری نیز همانند سایر ایل‌ها و عشایر ایران یکجانشین شدند، اما هنوز هم بخشی از قوم بختیاری، کوچ‌رو هستند. کوچ‌روهای بختیاری زمستان را در دشت‌های شرق و شمال خوزستان و تابستان را در بخش‌های غربی چهارمحال و بختیاری به سر می‌برند قوم بختیاری ایران نیز بر اساس سابقه یکجانشینی و تاریخ پراکنش و نشینی که در فرهنگ و مدنیت ایرانی دارد از موضوعات قابل بررسی در زمینه ازدواج و تشکیل گوناگون ازدواج بعنوان یکی از پایه‌های بنیادین مناسک گذار است.